

Хвороба Лайма: як убезпечитися та що робити після укусу кліща

Як відбувається напад кліща?

Кліщі присмоктуються до людей не лише під час перебування на природі, але й через деякий час після відвідування зеленої зони, залишаючись на одязі, речах. Існує ризик нападу кліщів в електричці, в автобусі, якщо поряд є люди, які повертаються з лісу. Крім того, кліща можна занести до помешкання з букетами квітів, собаками, іншими тваринами.

Живляться кліщі кров'ю людей та тварин, занурившись хоботком глибоко в шкіру. Кровосмокання кліща може тривати до 12 діб. Напившись крові людини або тварини, кліщ відпадає для відкладання яєць в ґрунт.

Куди найчастіше присмоктуються кліщі?

Причепившись до одягу людини, кліщі переповзають на тіло і присмоктуються до місць з найбільш тонкою шкірою: за вухами, на шиї, під пахвами, в паховій області. Тому, повернувшись додому, обов'язково огляньте себе на наявність кліщів.

Чи можна не помітити напад кліща?

Кліщ разом зі слиною виділяє анестезуючу рідину, що робить укус практично безболісним, і тільки через декілька годин виникає відчуття болю.

Дорослих кліщів, що присмокталися,

можна помітити через 2-3 дні: в місці укусу кліща з'являється припухлість, свербіж, почервоніння, сам кліщ збільшується в розмірі. Кліщ присмоктуються протягом 15-20 хвилин. Якщо його помітити одразу, буде легше видалити. Чим більше часу пройшло від присмокування кліща, тим більша вірогідність зараження.

Чому напад та укусу кліща є небезпечним?

Кліщі на території області є носіями хвороби Лайма (іксодовий кліщовий бореліоз) для людей, піроплазмозу для собак, а в Україні - ще й кліщового енцефаліту, туляремії тощо. Від хворої людини до здорової збудники цих захворювань не передаються.

Як захистити себе від нападу кліщів?

При відвідуванні місць, де можуть бути кліщі, рекомендується:

- одягатися в світлий однотонний одяг з довгими рукавами, що щільно прилягає до тіла, щоб було легше помітити повзаючих кліщів. Голову слід покривати головним убором;
- проводити під час прогулянки само- та взаємоогляди через кожні 2 години та ще раз вдома. Особливо ретельно потрібно обстежувати ділянки тіла, покриті волоссям;
- звільнити від сухої трави, гілок, хмизу в радіусі 20-25 м місце для привалів, нічного сну на природі;
- вдома одразу змінити одяг, білизну, ретельно їх оглянути, випрати та випрасувати. Не можна залишати цей одяг біля ліжка чи спати в ньому. Витрушування одягу не позбавляє від кліщів;
- якщо разом з вами на природі перебував ваш пес – його теж слід оглянути на наявність кліщів до того, як впустити до помешкання.
- використовувати репеленти (засоби, що відлякують кліщів). Препарати слід купувати в аптечній мережі, наносити відповідно до інструкції. Користуватись репелентами слід з урахуванням особливостей свого організму. При виникненні алергічних реакцій необхідно звертатись до лікарів.

Що робити, якщо на людину напав кліщ?

Якщо до тіла людини присмоктався кліщ, слід зняти його, як можна швидше. В Кропивницькому **цілодобово працюють травмпункти**, де кліща видалять, оброблять місце укусу, нададуть рекомендації: травмпункт комунального некомерційного підприємства «Обласна клінічна дитяча лікарня Кіровоградської обласної ради» (м. Кропивницький, вул. Преображенська, 79), травмпункт комунального закладу «Кіровоградська міська лікарня швидкої медичної допомоги» (м. Кропивницький, вул. Короленка, 56).

Чи можна видалити кліща самостійно?

При відсутності можливості звернутися до лікаря, видалення проводять самостійно: розхитуючи кліща з боку вбік пальцями, обгорнутими марлевою серветкою, пінцетом чи петлею з нитки, яку слід закріпити між хоботком кліща та шкірою людини. Кліща слід видалити разом з хоботком. Після видалення кліща місце присмоктування обробити 3%

розчином йоду, спиртом або одеколоном. Якщо хоботок залишився в ранці, його видаляють стерильною голкою. Після видалення слід ретельно вимити руки з милом.

Що робити з видаленим кліщем?

Видаленого кліща слід помістити на шматок вологої марлі у флакон, пробірку, інший чистий скляний посуд, щільно закрити кришку. В такому вигляді кліщі можуть залишитися живими при температурі від +4 до +8°C (в умовах звичайного побутового холодильника) декілька днів та навіть тижнів.

Лабораторні дослідження кліщів, знятих з людей, на наявність збудників іксодового кліщового бореліозу проводять в лабораторії особливо-небезпечних інфекцій ДУ «Кіровоградський обласний лабораторний центр МОЗ» за адресою: м. Кропивницький, вул. Пушкіна, 40/9).

За затвердженими методиками лабораторному дослідженню підлягають лише статевозрілі, живі та непошкоджені кліщі. Критерієм відбору кліщів для дослідження є також кількість крові в тілі кліща, що залежить від термінів перебування на тілі людини.

Чи потрібно спостереження за станом здоров'я після видалення кліща?

Всім особам, що постраждали від укусу кліща, рекомендується щоденно протягом двох тижнів вимірювати температуру тіла і слідкувати за самопочуттям. У разі появи будь-яких ознак захворювання: підвищення температури тіла, почервоніння, припухлості на шкірі в місці укусу, звертатися до лікаря-інфекціоніста.

Що таке Хвороба Лайма?

Хвороба Лайма (Лайм-бореліоз, іксодовий кліщовий бореліоз) – це інфекційне захворювання, носіями якого є іксодові кліщі.

Ризик зараження залежить від тривалості присмоктування кліща: протягом доби вірогідність інфікування досить мала, а в кінці третьої доби наближається до 100%. Тривалість інкубаційного (прихованого) періоду від однієї до 60 діб, найчастіше - 14 діб.

Першим специфічним проявом хвороби Лайма є поява на шкірі мігруючої кільцеподібної еритеми червоно-рожевого кольору 5-6 см в

діаметрі. Найчастіше еритема (почервоніння) з'являється на місці присмокування кліща. У процесі свого розвитку еритема поступово блідне в центрі, зона почервоніння переміщується до периферії, іноді до 50см. Часто разом з еритемою у людини з'являється гарячка, головний біль, затверділість м'язів шиї, ломота в усьому тілі і млявість. Слід відмітити, що у 30-40% хворих еритема не спостерігається.

Якщо на ранній стадії лікування не проводиться, хвороба набуває хронічного перебігу, що може призвести до тривалої непрацездатності та інвалідності. У хворих вражаються різні органи: шкіра, суглоби, м'язи, нервова і серцево-судинна система, печінка, очі.